

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI**

**SAMARAQAND DAVLAT UNIVERSITETI
KATTAQO'RG'ON FILIALI**

**IJODIY ISHLARNI O'TKAZISH METODIKASI
FAN DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000- Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60111400 – O'zbek tili va adabiyoti

Fan/modul kodi	O'quv yili 2024-2025	Semestr 4	ECTS – Kreditlar 4	
Fan/modul turi Tanlov	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 2	
1.	Fan nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	umumiy (soat)
	Ijodiy ishlarni o'tkazish metodikasi	60	60	120

2.

I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad –ijod insonning fan, texnika, ishlab chiqarish, madaniyat va boshqa sohalarida ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan yangilik yaratish, kashf etish bilan bog'liq murakkab psixologik jarayon bo'lib, inson tafakkuri, xotirasi, tasavvuri, diqqati, irodasi faol ishtirok etadi, ijodda bilim, tajriba iste'dodi bilan jamiyat rivojiga hissa qo'shadi.

Fanning vazifasi – ijod qilish jarayonida inson izlanadi, kuzatadi, tadqiqotlar olib boradi. Ijod turi, ijod darajasi, ijod qamrovi, ijod davomiyligi, ijod shakli, ijodning umumiy jihatlar, yaratilgan ijod namunalari, mutaxassislarni nafaqat bilim, saviya, tafakkur darajasini yuksaltirish, balki, ularning jamiyatga yuksak ma'naviyatli hamda milliy mafkurasi boy mutaxassislar sifatida etkazib berish.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) 30

1. Ijodiy ishlarni o'tkazish metodikasi fanining maqsad va vazifalari. Ijodiy ishlarni tashkil etish, o'tkazish, maqsadi, vazifasi, predmeti, obyekti. Boshqa umumta'lim fanlari bilan uzviy aloqasi. Fan bilan bog'liq yangiliklarni aks ettirgan holda dars jarayonini qamrab olish.

2. Ijodiy pedagogikaga asoslangan ta'lim xizmatlarini rivojlantirish imkoniyatlari. Ijodkorlik pedagogikasi va uning nazariy asoslari haqida umumiy ma'lumot. Turli ta'lim muassasalarida ijodkorlik pedagogikasining amaliy qo'llanilishini tahlil qilish.

3. Professional ta'lim tizimida o'quvchilar ijodkorligini rivojlantirish metodikasi. Ijodkor, mustaqil fikrlovchi shaxslarni tarbiyalash vazifalari, ta'lim va tarbiya amaliyotida o'quvchilar ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirish ta'limiy texnologiyalarining tarkibiy qismlari.

4. O'quvchilarning ijodiy va ijodkorlik faoliyatini tashkil etish. O'quvchilarning yosh va psixofiziologik xususiyatlari, ularni ijodkorlikka o'rgatish. Ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirishning umumpedagogik prinsiplari.

5. Ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalardan dars jarayonida foydalanish. Pedagogik innovatsiya va pedagogik faoliyatdagi yangiliklar. O'qitish va tarbiya

mazmuni, texnologiyalardagi o'zgarishlar, samaradorlikni oshirish, innovatsiya natijasida sifat ko'rsatkichi.

6. Zamonaviy maktablar faoliyatini shakllantirish va rivojlantirish tendensiyalari. Zamonaviy ta'limni amaliyotda qo'llash, tahlil qilish. Modellashtirish va empiriklik. Milliy, ijtimoiy va pedagogik hodisa sifatida maktablarni rivojlantirish.

7. Adabiy ta'limda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati va ijodkorlikni shakllantirish. Ma'naviyat, ma'naviy barkamol inson, komil inson, dunyoqarash, mustaqillik davrida yaratilgan asarlar namunalar, she'riyat, badiiy asar, qahramon, sujet, yechim.

8. Ona tili va adabiyot darslarini ijodiy-innovatsion yondashuv asosida tashkil etish. Ijodiy tafakkurni rivojlantirishda texnologiyaning afzalliklari, kamchiliklari, muammoli vaziyat, bayoni, asarning yozilish tarixi, til xususiyati, obrazlar tahlili, majoriy obrazlarning inson tafakkuridagi o'rni.

9. Ijodiy ishlarni o'tkazishda ta'lim sifat samaradorligini oshirishda xalqaro tajribalardan foydalanish. Xalqaro tajribalar-Yaponiya, Amerika Qo'shma Shtatlari, Germaniya, Fransiya ta'lim tizimi va ulardagi ijodiy ishlarni tashkil etish bosqichlari.

10. Ijodiy ishlab chiqarishda madaniy tadbir, ijodiy kechalarning maqsadlarini shakllantirish. Teatrlashtirish usuli, rejalashtirish, sinergetik samara, ijtimoiy-psixologik boshqaruv. Tashkilotchilik qobiliyati va uning bosqichlari.

11. Maktab o'qituvchilarining kasbiy madaniyatini rivojlantirishning ijtimoiy zaruriyati, o'quvchi bilan ishlash sifatleri. Insoniyatning muntazam aqliy va jismoniy faol ijodiy faoliyat, moddiy va ma'naviy ne'matlarni ishlab chiqish, iste'mol qilish (foydalanish), qadriyatlar, axloqiy tushunchalar, huquqiy amallarning hayotga tadbir etuvchi ijtimoiy tuzilmalar.

12. O'quvchilarning ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirishda foydalaniladigan metod va vositalarning ahamiyati. Tadqiqot materiallari va metodologiyasi, tadqiqot natijalari, muhokama, muammoli ta'lim orqali o'quvchilar ijodiy faoliyatini shakllantirish.

13. O'quvchilarning kreativ kompetentlikini shakllantirish mezonlari. Ijod turi, ijod darajasi, ijod qamrovi, ijodning davomiyligi, ijodning shakliumumiy jihatlari, yaratilgan ijod mahsuli, murakkabligi tahlili.

14. Ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi va uning kasbiy mahorati. Metodikaning vazifasi, fanga qiziqish o'yg'otish, asarlarni o'qish va tinglash, ongli va hissiy idrok qilish, faollikni oshirish.

15. Zamonaviy ona tili va adabiyot fani o'qituvchisiga qo'yilgan talablar. Fan doirasida ilm va bilim ko'lamining kengligi, dunyoqarashi, yangiliklar texnologik, psixologik, mantiqiy, falsafiy birligini ta'minlash.

III. Amaliy (yoki seminar yoki laboratoriya) mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

1. Ijodiy ishlarni tashkil etish, o'tkazish, maqsadi, vazifasi, predmeti, obyekti.
2. Ijodkorlik pedagogikasi va uning nazariy asoslari
3. Ta'lim va tarbiya amaliyotida o'quvchilar ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirish ta'limiy texnologiyalari
4. Ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirishning umumpedagogik prinsiplari.
5. Pedagogik innovatsiya va pedagogik faoliyatdagi yangiliklar.
6. Zamonaviy ta'limni amaliyotda qo'llash, tahlil qilish. Modellashirish va empiriklik.
7. Adabiy ta'limda innovatsion pedagogik texnologiyalar
8. Ijodiy tafakkurni rivojlantirishda texnologiyaning afzalliklari, kamchiliklari, muammolari.
9. Xalqaro tajribalar.
10. Tashkilotchilik qobiliyati va uning bosqichlari.
11. Maktab o'qituvchilarining kasbiy madaniyatini rivojlantirish.
12. Ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirishda foydalaniladigan metod va vositalar.
13. Ijod turi, ijod darajasi, ijod qamrovi, ijodning davomiyligi, ijodning shakli.
14. Ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi va uning kasbiy mahorati.
15. Zamonaviy ona tili va adabiyot fani o'qituvchisiga qo'yilgan talablar.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

Mustaqil ta'lim uchun tavsifa etiladigan mavzular:

1. Ta'lim va tarbiya amaliyotida o'quvchilar ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirish
2. Zamonaviy ta'limni amaliyotda qo'llash, tahlil qilish.
3. Ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirishning umumpedagogik prinsiplari.
4. Yaratilgan ijod mahsulini ma'nosi va murakabligiga ko'ra – taklif, ixtiro, kashfiyot.
5. Ijodning umumiy jihatlari, yangi g'oyalarni hayotga tadbiq etish.
6. Ijod shakli – innovatsion, ta'limiy, investitsion, aralash.
7. Ijodning davomiyligi – qisqa muddatli, o'rta muddatli, uzoq muddatli.
8. Ijod qamrovi – bilim sohasi, tarmoqlararo, milliy, mintaqaviy, mintaqalararo, xalqaro ko'rinishi.
9. Ijod darajasi – monoijod, multiijod, megaijod.
10. Ijod turi – texnik, texnologik, tashkilotchilik, iqtisodiy, ijtimoiy, ma'naviy, pedagogik, didaktik, aralash turlari.
11. O'quvchilarda kreativ kompetentlik faoliyatini tashkil qilish.
12. O'quv mashg'ulotlarida didaktik talablardan va pedagogik texnologiyalardan foydalanish.
13. O'quv-tarbiya jarayonini tashkil etish mezonlari.
14. Ijodiy masala va uning yechimlari.
15. Nazariy va amaliy bilishga asoslangan izlanishlar.

3. V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

“Ijodiy ishlarni o'tkazish metodikasi” fani haqida *tasavvur va bilimga ega bo'lishi*;

- Muharrir sifatida faoliyat yuritish jihati va *ko'nikmalariga ega bo'lishi*;
- Shu bilan birga texnik, badiiy, tahliliy jihatdan yuksak saviyali, bilimli mahoratli muharrir *malakasiga ega bo'lishi kerak*.

4. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

	<ul style="list-style-type: none"> • Ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • tarqatma materiallar; • ko'rgazmali qurollar; • Kompyuter; • Internet yangiliklari; • muammoli ta'lim; • qiyosiy tahlil.
5.	<p>VII. Kreditni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish.</p>
6.	<p style="text-align: center;">Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axbort manbalari</p> <p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kompetensiyaga yo'naltirilgan Davlat ta'lim standarti va o'quv dasturi: Ona tili, adabiyot, o'zbek tili (5-9-sinlar). – Toshkent, 2016. 2. To'xliyev B., Shamsiyeva M., Ziyodova T. Ona tili o'qitish metodikasi. – T.: O'zbekiston milliy kutubxonasi, 2022. 3. G'ulomov A., Qodirov M., Ernazarova M., Bobomurodova A., Alavutdinova N., Karimjonova V. Ona tili o'qitish metodikasi. – T.: Fan va texnologiya, 2012. – 380 b. 4. G'ulomov Y., Rasulov I., Rustamov H., Mirzaahmedov B. Ona tili o'qitish metodikasi. Darslik (I.Mirzayev tomonidan tabdil qilingan). – T.: VNESHINVESTPROM, 2019. – 320 b. <p style="text-align: center;">2.Qo'shimcha adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 5-sinf o'quvchilari uchun ona tili darsligi . T:2020. 2. O'zbek tilining imlo lug'ati . T:2020. <p style="text-align: center;">3. Internet ma'lumotlari:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.ziyo.net 2. www.literature.uz
7	<p>Fan dasturi Samarqand davlat universitetining Kattaqo'rg'on filiali kengashining 202__-yil <u>31</u> - <u>08</u> dagi <u>10</u>- son bayonnomasi bilan ma'qullangan.</p>
8.	<p>Fan/modul uchun mas'ullar:</p> <p>D.Ganiyeva – SamDUKF, O'zbek tili va gumanitar fanlar kafedrası o'qituvchisi</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>M.Djakbarova—SamDUKF, O'zbek tili va gumanitar fanlar kafedrası o'qituvchisi (ichki)</p> <p>G'.X.Hamroyev – Pedagogika fanlari doktori (tashqi)</p>